

Vi og samfunnet

deltakar

Eit studiehefte

Utgitt av

**Norsk forbund for utviklingshemmede
PB 8954 Youngstorget, 0028 Oslo**

Telefon:
22 39 60 50

Fax:
22 39 60 60

www.nfunorge.org

post@nfunorge.org

Revidert 2004

INNHALD

	side
Innleiing	3
Tema, målgruppe m.m.	4
Praktiske råd	5
Samling 1 – Nærmiljøet	6
Samling 2 – Hjelp og tenester	8
Samling 3 og 4 – Kven bestemmer kva?	10
Samling 5 – Lover og reglar	12
Samling 6 – Valfritt fordjupningstema, evt. ekskursjon	14
Vurderingsskjema	15
Lettelest studiemateriell fra NFU	16

INNLEIING

Dette heftet tek opp nokre område i samfunnet, medan andre ikkje er tekne med, tildømes vaksenopplæring.

Temaet "Kven bestemmer kva?" er så omfattande at vi har tilrådd to samlingar på dette.

Her er mange spørsmål og oppgåver. Ikkje alle høver like godt for alle. Kursleiar må velje ut, evt. lage nye, etter behov. Kurset treng ikkje å ta opp alle dei emna som er omtala.

Heftet inneheld ikkje mange faktaopplysningar, så kursleiar må i samarbeid med deltakarane, finne fram til dei aktuelle faktane.

Kursleiar må forklare vanskelege ord og uttrykk

Kursleiar kan skaffe studiemateriell som er ynskjeleg, og leggje stoffet til rette.

Det er viktig å aktualisere dei ulike tema og å bevisstgjere deltakarane på eigen situasjon.

Det bør leggjast stor vekt på at deltakarane får gje uttrykk for eigne meiningar og eigne ynskje.

Dersom deltakarane ynskjer det, kan kurset utvidast med ein kveld, ved å delta på eit møte i ein organisasjon.

Dersom dette vert aktuelt, kan kursleiar avtale eit slikt besøk på førehand.

Det tas forbehold om at faktaopplysningar som adressar og lovverk kan være endra etter siste revisjon av heftet.

TEMA: Vi og samfunnet

MÅLGRUPPE: Menneske med utviklingshemming og andre som vil lære om samfunnet.

MÅLSETTING: Få kunnskapar om samfunnet, lære å bruke det, og delta i det på ulike område.

TAL PÅ SAMLINGAR: 6 samlingar á 3 timer.
Hver time er 60 minuttar. Husk pauser.
Kurset bør være avslutta innan 3 månader.

STUDIEMATERIELL:

NFUs Prinsipp-program
Informasjon frå kommunen (frå ulike etatar)
"Lov om sosiale tjenester", § 4 og § 8
"Vi vil bestemme" av Gudmund Dahl (Kan lånast på bibliotek eller kjøpast i bokhandelen.)
(ISBN 82-7242-811-3) 1991
Aviser og brosjyrer

VIDEO: "Helt topp" (NFU)
"Min bolig er mitt hjem" (Kommuneforlaget)
"Gunn vil bo alene" (Kommuneforlaget)
"Jobben min" (Kommuneforlaget)
"Med full innsats" (Rådet for Tekniske Tiltak for Funksjonshemmede)
Spør på ditt lokale bibliotek.

RESSURSPERSON(AR):

Ordføraren eller ein annan person (vald eller tilsett) frå kommunen.

Personar frå ymse tenesteytande organ.

Personar frå ymse frivillege organisasjonar.

Tillitsvalde frå NFU.

Dette er døme på personar som kan nyttast, om ein ynskjer det, ein eller fleire kveldar.

Praktiske råd

Heftet "Vi og samfunnet" er godkjend av Studieforbundet for Folkeopplysning, og har **Studieplan nr. 060903**.

Kurset skal ha ein leiar.

Kursleiar må føre frammøtelister, som skal sendast til Studieforbundet for folkeopplysning etter avslutta kurs. Adressa er:

Populus – studieforbundet Folkeopplysning

Postboks 440, Sentrum, 0103 Oslo

Telefon: 22 14 11 50

e-post: populus@populus.no

hjemmeside: www.folkeopplysning.no

Det kan være ein fordel om det blir laga referat frå kvar kveld. Dette referatet kan brukast ved starten av neste samling.

Det kan og være aktuelt å invitere ein "ressursperson" til ein eller fleire samlingar.

Personen **bør ikkje førelese**, men kan hjelpe til med å klargjere, og elles delta i samtalen.

Deltakerne vert oppmoda til å **"sakse" avisinnlegg, artikler o.l.** om emnet og leggje det fram i kurset.

Aktuelle videoopptak om emnet kan også være nyttig å bruke.

Studieutvalet ynskjer kvar einskild deltakar lukke til med kurset!

SAMLING 1

TEMA: Nærmiljøet

- Familie, vener og andre som står meg nær
- Fritid og fritidsaktivitetar
- Organisasjonar som ein er medlem i – t.d. speider, fotball....

Studiemateriell:

- Private billedalbum
- Prinsipp-programmet
- Brosjyrer frå ymse organisasjonar
- Lokalaviser (t.d. møteannonser)
- Video "Helt topp"

Bli kjend med kvarandre innan spørsmåla tek til.

Kvar einskild deltakar fortel om seg sjøve.

SPØRSMÅL TIL SAMTALE/DRØFTING:

- Kva er skilnaden på familie, vener, kjenningar og naboar?
- Kva er eit samfunn? (Frå heim og lokalsamfunn til verdens-samfunn.)
- Kvar kan vi handle ulike varer?
- Korleis brukar vi bank og post?
- Kva fritidsaktivitetar og frivillege organisasjonar har eg å velje blant?
- Kva ynskjer eg å delta i?
- Kva kan eg gjere for å trivast betre i nærmiljøet?
- Kan vi gjere noko i lag, for oss sjølve, for andre?

Oppsummering, evt. referat etter samlinga

Kven gjer kva til neste samling?

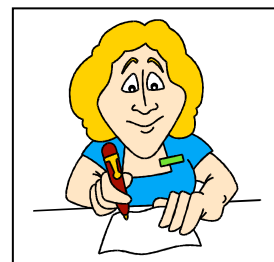
Praktiske ting

Læraren førebur neste samling

Andre førebuingar

ARBEIDSARK

HER KAN DU LIME INN ELLER SKRIVE NOE OM
DET DERE HAR SNAKKA OM....

SAMLING 2

TEMA: **Hjelp og tenester som vi har bruk for fra samfunnet**

Studiemateriell:

- Prinsipp-programmet
- Brosjyrer frå ulike tenesteytande organ/etatar
- Lov om sosiale tenester (§ 4)
- Boka "Vi vil bestemme", 1991

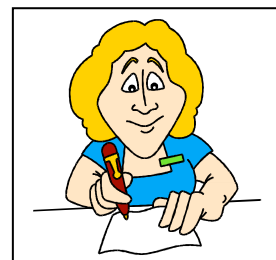
SPØRSMÅL OG TEMA TIL SAMTALE/DRØFTING:

- Kort repetisjon frå første samlinga
- Kva kan desse forvaltningsorgana hjelpe oss med?
 - Sosialetaten
 - Helsetenesta
 - Trygdeetaten
- Andre offentlege etatar
- All offentlig forvaltning har plikt til å gje informasjon, hjelp og oppfølging (også hjelp til å klage på vedtak).
Korleis kan vi bruke dette?
- Vi les brosjyrer om ulike tilbod frå det offentlege.
- Korleis kan vår organisasjon, NFU, hjelpe oss i denne samanhengen?

- **Oppsummering, evt. referat etter samlinga**
- Kven gjer kva til neste samling?
- Praktiske ting
- Læraren førebur neste samling
- Andre førebuingar

ARBEIDSARK

HER KAN DU LIME INN ELLER SKRIVE NOE OM
DET DERE HAR SNAKKA OM....

SAMLING 3 og 4

TEMA: **Kven bestemmer kva?**
(Politisk og i offentlig forvaltning)

Studiemateriell:

- Kommune-guiden (eller kommunekalenderen)
- Kart over kommune, fylke, land
- Lokalaviser
- Brosjyrer frå politiske parti

Ressursperson:

Ordføraren eller ein annan politikar eller tenestemann i kommunen.

SPØRSMÅL OG TEMA TIL SAMTALE/DRØFTING:

- Kort repetisjon frå 2. samlinga.
- Korleis er landet vårt bygt opp i kommunar og fylke?
- Eigen kommune og nabokommunar.
- Kommunikasjon, offentleg/privat transport.
- Vi "reiser" litt på kartet.
- Korleis vel vi kommunestyre, fylkesting, Stortinget?
- Desse lagar lover og reglar. Finn døme!
- Andre arbeidsoppgåver. Lag veggaviser!
- Klipping, liming frå kart, aviser og brosjyrer.
- Vi samtalar om det vi gjer.

Oppsummering, evt. referat etter samlinga

Kven gjer kva til neste samling?

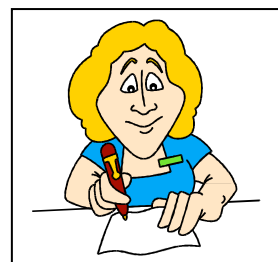
Praktiske ting

Læraren førebur neste samling

Andre førebuingar

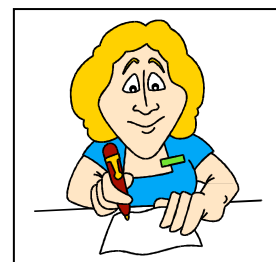
ARBEIDSARK

HER KAN DU LIME INN ELLER SKRIVE NOE OM
DET DERE HAR SNAKKA OM....

ARBEIDSARK

HER KAN DU LIME INN ELLER SKRIVE NOE OM
DET DERE HAR SNAKKA OM....

SAMLING 5

TEMA: **Lover og reglar i dagleglivet.
Retten til sjølv å bestemme.**

Studiemateriell:

- Prinsipp-programmet
- Arbeidsmiljøloven
- Husleigereglar
- Lov om sosiale tenestar
(§ 8.4.1 og § 8.4.2, s. 177)
- Boka "Vi vil bestemme" G. Dahl, 1991
- Kjøpsloven (Om angrefrist)
- Ymse brosjyrer frå post, bank, offentlege etatar
m.fl.

SPØRSMÅL OG TEMA TIL SAMTALE/DRØFTING:

- Kort repetisjon frå 3. og 4. samlinga.
- **Reglar som er like for heile landet (t.d. trafikkreglar)**
- Kan vi gjere det vi vil i eigen heim eller der vi bur?
- **Reglar i arbeidslivet:**
 - Arbeidstid
 - Kvilepausar
 - Oppseiing m.m.
- **Kjøpsloven:**
 - Kjøp og angrefrist
- **Vanleg folkeskikk**
 - Oppfører vi oss ulikt i høve til vener, kjæreste eller framande personar?
- **Kva rår eg over sjølv?**
 - Kva kan eg bestemme?
 - Kva er "**medbestemmelsesrett**", og når har eg slik rett?
 - Kva er "**klagerett**", og korleis går eg fram når eg vil fremje ein klage?

Oppsummering, evt. referat etter samlinga

Kven gjer kva til neste samling?

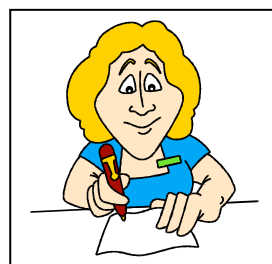
Praktiske ting

Læraren førebur neste samling

Andre førebuingar

ARBEIDSARK

HER KAN DU LIME INN ELLER SKRIVE NOE OM
DET DERE HAR SNAKKA OM....

SAMLING 6

TEMA: Valfritt fordjupningstema, evt. ekskursjon

Studiemateriell:

- Det same som er brukt før.

Ressursperson:

- Avhengig av kva kurset vel som fordjupningstema.

Døme på besøksstader:

(Besøk bør i somme høve avtalast på førehand.)

- Rådhuset
- Biblioteket
- Utstillingar
- Avistrykkeri
- Nærradio
- Ymse aktivitetstilbod/organisasjonar

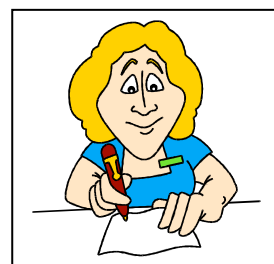
Siste samling kan markerast med ei "hyggeleg" avslutning.

Individuell evaluering – stikkord o.l.

Drøfting av kvarandres evaluering
Evt. samandrag/kommentarar som
kan sendast til NFU

ARBEIDSARK

HER KAN DU LIME INN ELLER SKRIVE NOE OM
DET DERE HAR SNAKKA OM....

VURDERINGSSKJEMA: Vi og samfunnet

NFUs studieutvalg vil gjerne vite korleis samlingane har vore. Snakk saman om spørsmåla under. Kursleiaren sender inn ferdig utfylt skjema så snart som mogleg, til:

NFU v.Studieutvalget, Rosenkrantzgt.16, 0160 Oslo.

1 Kor mange deltakarar var med i studieringen?

2 Kva var det beste med å være med i studieringen?

.....
.....

3 Synes dere at dere lærte noko nytt?

4 Kva for ei samling var den morsomste eller mest lærerike?

.....
.....

5 Var det noko som var for vanskelig? I så fall kva?

.....
.....

6 Var det noko som burde vært annerleis?

.....
.....

7 Har dere lyst til å være med i ein studiering ein annen gong?

.....

Studieutvalget takker for hjelpen!

Studiemateriell i lettest utgåve for kurs

- 1 Stortingsval**
Om bakgrunn og oppbygginga av vårt politiske system, – demokratisk val.
- 2 Kommunevalg**
Om bakgrunn, virkemåte og praktisk gjennomføring av eit kommuneval.
- 3 Vi og Samfunnet**
Om korleis samfunnet rundt oss fungerer og kva det kan hjelpe oss med.
- 4 NFU – En organisasjon**
Dette er ei innføring i viktige sider ved NFU frå grunnen av.
- 5 Tillitsvalgt i organisasjonen NFU**
Kurset handlar om tillitsvalgtrolla og funksjonen, samt gir økt kunnskap om NFU som interesseorganisasjon.
- 6 NFUs prinsipp-program**
Dette kurset setter fokus på dei 10 prinsippene til NFU.
- 7 Fra foreldrehjem til eget hjem**
Kurset tek opp det å flytte frå barndomsheimen og til eigen heim.

8 Kroppen min og følelsene mine (del 1)

Dette kurset ønsker å gi økt kunnskap om egen kropp og kjensler. Rettleiingshefte følger med.

9 Seksualitet og samliv (del 2)

Kurset bygger på kurs 5. Her ønsker vi å gi økt kunnskap om samliv mellom mennesker. Rettleiingshefte følger med.

10 Pengene mine

Om personlig økonomi. Kurset er med ringperm m/maler for budsjett og rekneskap og eige studieoppleggshäfte.